

Polisi Addysg Arbennig

Amcanion

Nôd yr ysgol yw creu awyrgylch lle mae holl blant yr ysgol yn teimlo'n rhydd i ofyn am gymorth, fod ganddynt ddi-ddordeb yn eu gwaith, hunan barch a'r ysgogiad i wneud eu gorau.

Mae'r plant sydd ag angen Addysg Anghenion Arbennig yn cynnwys plant â phroblemau:

- addysgol
- corfforol
- ymddygiad
- emosïynol

Ein nod yw sicrhau fod pob plentyn yn cael y cyfle i ddilyn y Cwricwlwm Cenedlaethol o fewn ei allu ac iddo fod yn aelod cyflawn o'r ysgol. Rhaid sicrhau fod y plentyn yn teimlo'n arbennig ac nid yn wahanol.

Anghenion Addysgol Arbennig

Credwn fod gan bob plentyn anghenion sydd yn arbennig iddyn nhw yn addysgol, cymdeithasol neu emosïynol. Ein bwriad yw uniaethu gyda'r anghenion hyn mor fuan â phosib. Mae ein Polisi Anghenion Arbennig yn nodi'r camau y mae'n rhaid eu dilyn i adnabod anghenion y plentyn ac i ddarparu i orchfygu'r broblem. Darperir cynllun addysg bersonol i blant sy'n cael sylw ychwanegol gyda darllen, ysgrifennu, rhif ac ymddygiad.

Addaswyd yr ysgol o'r tu allan i dderbyn plant o dan anfantais gorfforol drwy osod rampiau tu allan i rai dosbarthiadau i alluogi cadair olwyn fynd i mewn ac allan o'r adeilad.

Cydgysylltwyr

Y prif-gysylltydd yn yr ysgol yw'r Pennaeth, ond gall ddirprwyo'r gwaith i gydgyssylltydd AAA, (SENCO). Penodir un Llywodraethwr gan y Corff Llywodraethol i fod yn gydlynnydd AAA.

Gwybodaeth am Bolisi'r Ysgol ar Gyfer Nodi, Asesu a Darparu ar gyfer pob Disgybl AAA

Adnabod yn Gyfnar

I helpu adnabod plant all fod ag anghenion addysgol arbennig, gall ysgolion fesur cynnydd plant trwy gyfeirio at:

- Eu perfformiad wedi ei fonitro gan yr athro/athrawes fel rhan o arsylwi ac asesu cyson
- Y canlyniadau o asesu sylfaen
- Eu cynnydd mewn llythrennedd a rhifedd
- Eu perfformiad yn erbyn y disgrifiadau lefel yn y Cwricwlwm Cenedlaethol ar derfyn cyfnod allweddol
- Arfau sgrinio neu asesu safonol
- Dylai ysgolion hefyd fod yn agored ac ymatebol i fynegiant pryder gan rieni, ac ystyried unrhyw wybodaeth y gall y rhieni roi am eu plentyn.

Y Dull Gweithredu – Monitro

(Gelwir y cam hwn yn Cam M)

Athrawon yn adnabod Anghenion Addysgol Arbennig plentyn, a thrwy ymgynghori â chydgyssylltydd AAA (SENCO) yr ysgol, yn cymryd y camau cychwynnol.

Nodweddion y cam hwn yw casglu gwybodaeth a mwy o wahaniaethau o fewn gwaith arferol y plentyn yn yr ystafell ddosbarth. Yn y cyfnod hwn mae athro/athrawes dosbarth y plentyn:

- yn dynodi anghenion addysgol arbennig y plentyn
- yn ymgynghori â rhieni'r plentyn a'r plentyn ei hunan a chofnodi'r dyddiad
- yn rhoi gwybod i'r cydgysylltydd AAA sy'n cofrestru anghenion addysg y plentyn
- yn casglu gwybodaeth berthnasol am y plentyn, gan ymgynghori â'r cydgysylltydd AAA.
- yn cydweithio'n agos â'r plentyn yng nghyd-destun arferol yr ystafell dosbarth
- yn arolygu ac yn adolygu cynnydd y plentyn

Y wybodaeth sydd ei angen yn y cam hwn:

Gan yr ysgol

- cofnodion dosbarth, gan gynnwys cofnodion o ysgolion eraill a fynychodd y plentyn yn ystod y flwyddyn flaenorol
- cyraeddiadau'r CC os yn briodol
- adroddiadau ar y disgybl yn yr ysgol
- arsylwadau ar ymddygiad y plentyn

Gan y rhiant

- barn ar iechyd a datblygiad y plentyn
- eu barn am berfformiad y plentyn, ei gynnydd a'i ymddygiad yn yr ysgol a'r cartref
- ffactorau sy'n cyfrannu at unrhyw anhawster
- camau y gallai'r ysgol eu cymryd

Gan y plentyn

- ei deimladau personol am unrhyw anawsterau
- sut y gellid rhoi sylw iddynt

(Wrth holi'r plentyn rhaid ystyried ei oedran, ei allu, ayb)

O ffynonellau eraill

- unrhyw wybodaeth sydd eisoes ar gael i'r ysgol gan y gwasanaethau iechyd neu'r gwasanaethau cymdeithasol neu unrhyw ffynhonnell arall.

Arolwg

Gwneir arolwg o ddatblygiad y plentyn neu ddiffyg datblygiad. Os nad yw pethau'n gweithio rhaid symud ymlaen i'r cam nesaf.

Y Dull Gweithredu – Gweithredu gan yr ysgol

(Gelwir y cam hwn yn Cam GY)

Nodweddion y cam hwn yw cynhyrchu cynllun addysg unigol. Yn y cyfnod hwn y cyd-gysylltydd AAA sy'n gyfrifol am gyd-gysylltu darpariaeth addysgol arbennig y plentyn a gweithio gydag athrawon y plentyn bob amser.

- yn casglu gwybodaeth berthnasol gan gynnwys, os yn briodol, gwybodaeth o ffynonellau y tu allan i'r ysgol
- yn sicrhau fod cynllun addysg unigol yn cael ei lunio – gan amlaf gan yr athro/athrawes dosbarth mewn cydweithrediad â'r cydgysylltydd AAA
- yn sicrhau y rhoddir gwybodaeth i rieni'r plentyn, os na wnaethpwyd hynny'n gynt
- yn arolygu ac yn adolygu cynnydd y plentyn dair gwaith y flwyddyn.

Cynllun Addysg Unigol

- Natur anawsterau dysgu'r plentyn, gan gynnwys ymddygiad, problemau cymdeithasol ayb.

Cynnwys:

- Darpariaeth addysg arbennig
- Ymglymiad staff, gan gynnwys amledd y cymorth
- Rhaglenni/gweithgareddau/deunyddiau/offer penodol
- Cymorth gan y rhieni gartref
- Cofnod o gyfranogiad y plentyn (lle bo'n gymwys)
- Targedau i'w cyflawni o fewn amser penodedig. (Targedau manwl, a rhoddir cyfnod o amser i'w cyrraedd)
- Unrhyw ofal bugeiliol neu ofynion meddygol

- Meini prawf llwyddiant a chanlyniadau
- Trefniadau arolygu ac asesu, yr athro/athrawes yn adrodd yn ôl i'r cydgysylltydd
- Trefniadau adolygu a'r dyddiad. Gwneir adolygiad dair gwaith y flwyddyn

Y Dull Gweithredu – Gweithredu gan yr ysgol a mwy

(Gelwir hwn yn Gam GY+)

Nodweddir Cam GY+ gan ymglymiad arbennig o'r tu allan i'r ysgol. Mae'r cydgysylltydd AAA yn parhau i chwarae rôl flaenllaw, gan gydweithio'n agos ag athrawon y plentyn ac yn:

- Tynnu ar gyngor arbenigwyr allanol, e.e. seicolegwyr addysgol ac athrawon ymgynghorol
- Sicrhau ymgynghori â'r plentyn a'i rieni
- Sicrhau fod cynllun addysgol unigol yn cael ei lunio
- Cysylltu ag arbenigwyr allanol – gall hyn gynnwys athrawes AAA yr ysgol yn arolygu ac yn adolygu cynnydd y plentyn.

Cynllun Addysg Unigol

- Natur anawsterau dysgu'r plentyn
- Ymglymiad staff gan gynnwys amledd cymorth
- Ymglymiad arbenigwyr allanol gan gynnwys amledd ac amseru
- Rhaglenni/gweithgareddau/deunyddiau/offer priodol
- Cymorth gan rieni gartref
- Cofnod o gyfranogiad y plentyn (lle bo'n gymwys)
- Targedau realistig i'w cyflawni o fewn amser penodedig
- Unrhyw ofal bugeiliol neu ofynion meddygol
- Meini prawf llwyddiant a chanlyniadau
- Trefniadau arolygu ac asesu
- Trefniadau adolygiad a'r dyddiad

Adolygir datblygiad y plentyn dair gwaith y flwyddyn.

Asesiad Statudol o Anghenion Addysgol Arbennig

Y Pedwerydd Cam – Cam o Asesiad Statudol

(Gelwir y cam hwn yn AS)

Dylai anghenion y mwyafrif o blant sydd ag AAA gael eu diwallu'n effeithiol o dan y camau ysgol, heb ymglymiad statudol yr Awdurdod Addysg Leol. Ond mewn nifer fechan o achosion, bydd yr AALI yn gwneud asesiad statudol o Anghenion Addysgol Arbennig.

Rhaid i'r AALI adnabod a gwneud asesiad statudol o'r plant hynny y maent yn gyfrifol amdanynt, sydd ag Anghenion Arbennig, ac sy'n debygol o fod angen datganiad.

Nid yw cyfeirio ac asesiad bob amser yn arwain at ddatganiad.

Y mae 2 fath o gyfeirio yn berthnasol i'r ysgol:

- a) gan yr ysgol neu asiant arall
- b) cais ffurfiol gan y rhiant

Mewn nifer fechan o achosion, gall yr ysgol ystyried fod angen asesiad statudol hyd yn oed heb gwblhau'r camau Gweithredu Ysgol/a Mwy.

Cyn i'r ysgol wneud cais am asesiad mae'n rhaid i'r ysgol ddangos tystiolaeth o'r camau a gymerwyd.

Bydd yr ysgol yn sicrhau fod y rhieni'n ymwybodol, ac yn deall bob cam a gymerir, a'r rôl yn yr asesu, wrth wneud asesiad statudol.

Cwynion

Mae nodyn yn llawlyfr yr ysgol ynglŷn â hyn.

Integreiddio Plant ag AAA

Ar y cam cyntaf bydd y plentyn yn aros yn ei ddosbarth arferol ac, o fewn ei allu, yn gwneud popeth sydd ar y daflen amser, ac yn gweithio ar y cwricwlwm arferol, sydd wedi ei addasu ar gyfer ei anghenion.

Ar yr ail gam bydd y plentyn, am gyfnod yn gweithio mewn ystafell sydd wedi ei neilltuo ar gyfer gwersi AAA, un ai yn unigol, neu mewn grŵp o ddim mwy na 6 o blant â'r un math o anawsterau. Bydd yr amser y bydd y plentyn yn ei dreulio â'r athro/athrawes AAA yn dibynnu ar:

- a) ei anghenion personol
- b) amser yr athro/athrawes AAA

Gwneir pob ymdrech i'r symudiad o'r dosbarth fod mor naturiol a di-stŵr ag sy'n bosibl, ac i beidio â bod yn boen, na chodi cywilydd ar unrhyw blentyn. Os yw'r plentyn yn anhapus neu'n anghyfforddus oherwydd hyn, ceir trafodaeth â'r cydgysylltydd a'r athro/athrawes dosbarth, gan ymgynghori â'r plentyn ynglŷn â'r dull gorau o ddysgu'r plentyn. Rhoddir ystyriaeth wedyn i ddysgu'r plentyn yn y dosbarth.

Cefnogaeth o'r tu allan i'r Ysgol

Cysylltir yn rheolaidd ag athrawon ymgynghorol yr AALI am eu cymorth a'u barn.

Trefniadau ar gyfer Rhieni Plant ag AAA

Mae cyfle i rieni weld polisi AAA yr ysgol. Mae'r polisi yn egluro iddynt eu bod yn rhan o ddatblygiad addysgol y plentyn, ac yn rhydd i chwarae rhan a mynegi eu barn.

Hefyd, yn ôl gofynion anghenion arbennig y plentyn, bydd y cydgysylltydd yn rhoi gwybodaeth i'r rhieni o'r gwasanaethau sydd ar gael, megis y rhai a ddarperir gan yr AALI.

Partneriaeth

Mae trefniadau i gofnodi pryderon rhieni a gweithredu ar hynny yn y Côd Ymarfer.

Os yw rhiant drwy gyfrwng llythyr neu sgwrs yn datgan pryder ynglŷn â datblygiad ei blentyn, yna bydd y cydgysylltydd a'r athro/athrawes dosbarth yn trafod hyn ac yn penderfynu os yw'n briodol gosod y plentyn ar y camau yn ôl y Côd Ymarfer ac yn mynegi ar lafar eu penderfyniad.

Y Cysylltiad â'r Ysgolion Prif-Ffrwd a'r Ysgolion Arbennig

Os bydd digwydd i blentyn sydd ar restr AAA symud o'r ysgol i ysgol arall, bydd y cydgysylltydd yn sicrhau fod yr holl wybodaeth a'r dystiolaeth briodol yn cael eu hanfon i'r ysgol dan sylw.

Os bydd y plentyn yn symud i'r ysgol uwchradd, yna bydd y wybodaeth yn cael ei throsglwyddo yn yr un modd, a hefyd os oes angen, bydd y cydgysylltydd yn trefnu cyfarfod â'r athro/athrawes AAA yn yr ysgol uwchradd i drafod y plentyn.

Cysylltiad â'r AALI ac Asiantaethau eraill

Y Meddyg

Bydd cyfle i ddisgyblion yr ysgol gael archwiliad meddygol gyda'r Meddyg Cymunedol wedi hysbysiad a thrafodaeth gyda'u rhieni ac athro.

Y Nyrs

Bydd pob plentyn ym Mlwyddyn Derbyn yn derbyn holiadur iechyd/feddygol gan y Cynghorydd Iechyd ar gyfer pobl ifanc. Wedi derbyn caniatâd y rhiant bydd pob plentyn dosbarth Derbyn yn cael prawf golwg a chlyw.

Y Gwasanaethau Cymdeithasol

Cedwir cysylltiad agos â'r gwasanaethau cymdeithasol, os oes unrhyw sylw cymdeithasol y dylai'r gwasanaethau fod yn ymwybodol ohono, neu unrhyw wybodaeth berthnasol sydd gan y gwasanaeth y dylai'r ysgol fod yn ymwybodol ohono a allai effeithio ar addysg/datblygiad y plentyn.

Hyfforddiant Plant ag AAA

Bydd y cydgysylltydd a'r athro/athrawes AAA yn manteisio ar bob cyfle i fynychu cyrsiau sy'n ymwneud ag AAA, os bydd cyllid yn caniatáu.

Adnabod Plant ag AAA

Weithiau bydd plentyn yn cyrraedd yr ysgol o ysgol arall a'r angen am gymorth AAA wedi ei nodi'n barod. Bydd y cysylltydd yn trafod y dogfennau a dderbyniwyd gan yr ysgol arall hefo'r athro/athrawes a hefyd hefo'r

athro/athrawes AAA. Wedi cysylltu â thrafod gyda rhieni'r plentyn dan sylw, bydd yn rhaid paratoi rhaglen waith unigol yn ôl y Côd Ymarfer.

Gan amlaf bydd yr athro/athrawes ddsbarth yn sylwi fod problemau datblygiad gan blentyn ac yna yn tynnu sylw'r cydgysylltydd at hyn. Yna bydd y cydgysylltydd yn trafod â'r athro/athrawes ddsbarth y cam nesaf i'w ddilyn yn ôl y Côd Ymarfer, gan sicrhau fod y rhieni yn gwybod am bob cam a gymerir.

Derbyn Plant AAA

Mae'r ysgol bob amser yn barod i dderbyn bob plentyn AAA.